

Rektor

Handlingsplan avseende tillgänglighet 2006 - 2008

1 Inledning

Riksdagen fattade den 31 maj 2000 beslut om den handikappolitiska handlingsplanen "Från patient till medborgare" (prop. 1999/2000:79). Planen tar upp tre huvudområden för att nå de handikappolitiska målen:

- att se till att handikapperspektivet genomsyrar alla samhällssektorer
- att skapa ett tillgängligt samhälle för alla
- att förbättra bemötandet

De statliga myndigheternas ansvar återfinns i förordningen om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av handikappolitiken (SFS 2001:526). I förordningen anges att statliga myndigheterna särskilt ska verka för att lokalerna, verksamheten och informationen är tillgängliga för personer med funktionshinder och att FN:s standardregler ska vara grunden för detta arbete.

Handikappolitiska planen, förordningen (SFS 2001:526) för myndigheternas ansvar för genomförandet av handikappolitiken, diskrimineringslagstiftningen på området, propositionen 2001/02:15 "Den öppna högskolan", propositionen 1999/2000:79 "Från patient till medborgare – en handlingsplan för handikappolitiken", Högskoleverkets utredning om Högskolestudier och funktionshinder (2000:4R), Lag om likabehandling av studenter i högskolan (SFS 2001:1286), FN:s standardregler, Handikappombudsmannens riktlinjer och lokala handlingsplaner ligger till grund för Lunds universitets arbete med tillgänglighetsfrågor.

2 Definitioner

Funktionshinder definieras som varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av funktionsförmågan som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå (Lagen om likabehandling SFS 2001:1286, § 2).

3 Övergripande mål

Lunds universitets övergripande mål är att den fysiska miljön, verksamheten och informationen ska vara tillgängliga för studenter, anställda och besökare med funktionshinder. Detta mål innebär att Lunds universitet ska verka för

- att alla studenter och alla anställda har naturlig tillgång till universitetets undervisnings-, forsknings- och arbetslokaler;
- att erbjuda hög tillgänglighet med god studiemiljö på lika villkor;
- att universitetets anställda och studenter har lämplig utbildning/kunskap i förhållande till ovanstående målsättning;
- att anställda och studenterna ska känna trygghet i mötet med personer som har olika slags funktionshinder och därmed kunna ge ett bra bemötande;
- att människor med funktionshinder ska ha lika goda möjligheter att kommunicera med universitetet och söka information som andra;
- att handläggningen av ärenden gällande funktionshinder ska vara tydlig, rättssäker och effektiv;
- att motverka diskriminering av personer med funktionshinder i alla former.

3.1 *Ansvar och organisation*

Ansvar för att handlingsplanen följs har alla medarbetare vid universitetet. Varje prefekt och chef för annan arbetsenhet ansvarar för att handlingsplanen genomförs inom den egna verksamheten.

Rektor har ytterst ansvaret för att universitetet ska vara tillgängligt för personer med funktionshinder. Inför rektor ansvarar förvaltningschefen för tillgänglighetsarbetet inom universitetet.

Ett särskilt ansvar för genomförande av handlingsplanen har byggnadsenheten, studerandeenheten, personalenheten och informationsenheten inom universitetets gemensamma förvaltning. Förvaltningschefen ansvarar för att en arbetsgrupp utses som svarar för samordning och ledning av tillgänglighetsarbetet inom universitetet.

3.2 *Uppföljning*

Uppföljning av planen, av det löpande arbetet och av särskilda satsningar ska göras årligen. Handlingsplanen för tillgänglighet revideras vart tredje år. Ansvarig för uppföljningen är respektive chef/handläggare på de ovan nämnda enheterna samt den arbetsgrupp för tillgänglighetsfrågor som utses av förvaltningschefen.

4 *Tillgängligheten till lokalerna*

Universitetet bedriver sin verksamhet i byggnader som är uppförda från 1500-talet fram till dags dato. Lokalytan omfattar år 2005 ca 500 000 kvadratmeter fördelade på drygt 200 hyreskontrakt med ca 40 olika fastighetsägare.

Universitetet har de senaste åren arbetat intensivt med tillgänglighetsfrågorna vilket också gett goda resultat. En undersökning som gjordes av Sibus (Statens institut för särskilt utbildningsstöd) år 1995 visade att enbart 40 % av universitetets lokaler hade grundtillgänglighet för rörelsehindrade personer. År 1998 gjorde byggnadsenheten en inventering av sina lokaler och tillsammans med den största fastighetsägaren Akademiska Hus upprättades en handlingsplan för att uppnå bättre tillgänglighet till lokalerna. I maj 2000 var planen genomförd. Det konstaterades att grundtillgängligheten då stigit till 85-90 % för att idag, inom ett oförändrat normsystem, vara drygt 95 %. Sedan 2000 har universitetet fortsatt att genomföra förbättringar av lokalbeståndet genom ny- och ombyggnationer samt uppsägningar av ej tillgängliga lokaler.

Det år 2003 invigda Ingvar Kamprad Designcentrum (ca 10 000 m² nybyggnad), samt det år 2004 invigda Geocentrum (ca 10.500 m² om- och nybyggnad) och det år 2005 invigda Språk och litteraturcentrum (ca 21.500 m² om- och nybyggnad) har utrustning och utformning på hög nivå vad gäller tillgänglighet för personer med olika

typer av funktionshinder. Dessa byggnader bör utgöra riktpunkt för universitetets ambitioner vid om- och nybyggnationer.

4.1 *Mål och åtgärder*

Mål:

- Alla studenter och alla anställda ska ha naturlig tillgång till universitetets undervisnings-, forsknings- och arbetslokaler.
- Universitetet ska erbjuda hög tillgänglighet med god studiemiljö för att studier ska ske på lika villkor.
- Alla nya lokaler ska motsvara Handikappombudsmannens skärpta tillgänglighetskrav

Åtgärder 2006-2008

- Ombyggnadsinsatser ska genomföras för att nå Handikappombudsmannens strängare krav inom det befintliga lokalbeståndet. Universitetets största fastighetsägare Akademiska Hus ska år 2005/06 genomföra förbättringar av mark och entréförhållanden på hela campusområdet. Under tidsperioden kommer gamla UB Norr att byggas om till Studiecetrum och ombyggnationen av Kemacentrum att färdigställas. Vidare kommer Wallenbergslaboratoriet I och II i Biologocentrumprojektet att genomföras.
- Omförhandling av hyresvillkoren för befintliga lokaler ska innefatta frågan om anpassning av lokalerna som en förutsättning för fortsatt förhyrning.

4.2 *Ansvar och organisation*

Ansaret för universitetets lokalförsörjning och för tillgängligheten till lokalerna har byggnadsenheten. Byggnadsenheten företräder universitetets verksamheter vid planering och projektering av ny- och ombyggnationer samt svarar för kontakter och avtal med fastighetsägarna.

4.3 *Uppföljning*

Uppföljning av målen, åtgärderna och det löpande arbetet görs årligen. Byggnadsenhetens del i handlingsplanen för tillgänglighet revideras vart tredje år. Ansvarig för uppföljningen är chefen för byggnadsenheten tillsammans med respektive handläggare.

5 *Tillgängligheten till verksamheten*

Lunds universitet har totalt 42 000 studenter, ca 3 000 forskarstuderande samt ca 5 700 heltidsanställda. Universitetet har målsättningen att anställda och studenter med funktionshinder ska kunna utföra sitt arbete respektive få undervisning av hög kvalitet med god arbets-/studiemiljö på samma villkor som personer utan funktionshinder.

5.1 *Mål och åtgärder*

Mål

- Att anställda och studenter med funktionshinder ska ha lika goda möjligheter att arbeta och studera vid universitetet som andra.
- Att funktionshindrade studenters möjligheter och resurser tas tillvara genom att stödåtgärder medges i den omfattning som krävs i varje enskilt fall.
- Att ingen kränkande behandling från institution och anställda förekommer och att alla funktionshindrade får ett gott bemötande.

Åtgärder 2006-2008 avseende tillgängligheten för anställda

- Ta upp information om funktionshinder i introduktionen till nyanställda och i handboken för anställda vid Lunds universitet.

- Anpassa förvaltningens och områdenas information och hemsidor ur ett tillgänglighetsperspektiv.
- Företagshälsovården ska erbjuda tid för rådgivning 14 dagar efter första kontakt.
- Företagshälsovården ska vid behov av kringutrustning och hjälpmedel göra bedömning, rekommendation och kontakta andra berörda aktörer, såsom försäkringskassa och leverantörer, inom 14 dagar efter första kontakt.

Åtgärder 2006-2008 avseende tillgängligheten för studenterna

- Anpassa förvaltningens och områdenas information och hemsidor ur ett tillgänglighetsperspektiv.
- Högskolepedagogisk utbildning vid universitetet ska omfatta moment som belyser den pedagogiska situationen i relationen mellan lärare och funktionshindrade studenter.
- Insatserna för funktionshindrade studenter ska inriktas mot att
  - vidareutveckla mentorsutbildningen avseende studenter med funktionshinder;
  - metodutveckla det individuella pedagogiska stödet;
  - utveckla pedagogisk kartläggning;
  - utöka samrådsgruppen kring psykiska/neuropsykiatriska funktionshinder
- Lunds universitetsbibliotek (LUB) ska
  - undersöka inrättande av arbetsstationer för läshandikappade ute på biblioteken;
  - driva frågan om universitetet bör lösa campuslicens för vissa lexikon och andra hjälpmedel;
  - se över utformningen av information om service och fysisk tillgänglighet för de lokala bibliotekens webbplatser samt av LUB:s egna digitala tjänster;

5.2 Ansvar och organisation

Ansvaret för anställdas och studenters tillgänglighet till universitetet har varje prefekt och chef för annan arbetsenhet. Det ankommer på denne att tillse att kontakter tas med byggnadsenheten, vad det gäller tillgången till lokalerna, och med personalenheten/studerandeenheten, vad det gäller individens behov och förutsättningar.

Handläggningen sker i dialog med den anställde/studenten, respektive prefekt och chef för annan arbetsenhet, personalenheten/studerandeenheten och med byggnadsenheten.

Personalenheten arbetar genom företagshälsovården förebyggande, behandlande och rehabiliterande av anställda på individ-, grupp och organisationsnivå. Studerandeenheten, genom handikappsverksamheten, samordnar, administrerar och beslutar om pedagogiska stödåtgärder i samarbete med institutionerna.

5.3 Uppföljning

Uppföljning av mål, åtgärder och löpande arbete görs årligen.

Handikappsverksamhetens och företagshälsovårdens del i handlingsplanen för tillgänglighet revideras vart tredje år. Ansvarig för uppföljningen är cheferna för handikappsverksamheten och personalenheten tillsammans med respektive handläggare.

6 Tillgängligheten till informationen

Alla ska kunna kommunicera med Lunds universitet även om man har ett funktionshinder. Funktionshindrade ska också kunna tillgodogöra sig information från Lunds universitet. Med hjälp av anpassad service, särskild utrustning och tillgängliga format ska information och kommunikation bli möjlig.

För vissa grupper av funktionshindrade fungerar telefon, fax och e-post bra som kommunikationskanaler. Andra behöver använda sig av specialtjänster som teletal, taltjänst och texttelefon. Skrivelser och brev kan behöva erbjudas i särskilt format – exempelvis i digital form, lättläst version eller med stor stil.

Under det senaste året har informationsenheten genomfört insatser avseende tillgängligheten till informationen. Till exempel har anställda på informationsenheten utbildats i att skriva på lättläst svenska. Material om Lunds universitet på lättläst svenska har publicerats på universitetets webbplats och i en tryckt broschyr. Arbetet med att göra Lunds universitets webbplats tillgänglig för funktionshindrade har haft hög prioritet. Ytterligare insatser gällande webbplatsen kommer att genomföras under 2006-2008.

6.1 *Mål och åtgärder*

Mål:

Målet är att människor med funktionshinder ska ha lika goda möjligheter att kommunicera med universitetet och söka information som andra.

Åtgärder 2006-2008

- Lunds universitets externa webbplats ska anpassas ytterligare för att bli tillgänglig för alla grupper. Lunds universitet strävar efter att få de centrala delarna av webbplatsen tillgänglighetscertifierade under 2006.
- Informationsenheten ska fastställa riktlinjer med krav för webbsidors tillgänglighet.
- En presentation av universitetet på teckenspråk ska finnas på webbplatsen.
- I arbetet med att förnya universitetets grafiska profil ska hänsyn tas till tillgänglighet för funktionshindrade.
- Skriftligt informationsmaterial som tas fram ska granskas ur ett tillgänglighetsperspektiv. Grundläggande information ska kunna erbjudas i olika former, exempelvis i lättläst version.
- På Lunds universitets webbplats ska finnas information om att vissa trycksaker, brev och skrivelser går att beställa i alternativt format.
- I samband med att Lunds universitet under 2006 övergår till att använda IP-telefoni, ska de anställda i växeln och övriga nyckelpersoner informeras om och utbildas i att använda taltjänst, teletal och texttelefon.
- Under 2006 ska avdelningen för handikappverksamhet i samarbete med informationsenheten undersöka om det finns behov av att kommunicera med Lunds universitet via SMS alternativt att införskaffa ett texttelefonprogram.

6.2 *Ansvar och organisation*

I den mån information från Lunds universitet behöver anpassas för personer med funktionshinder, ansvarar respektive prefekt/motsvarande för att detta görs vid den egna institutionen/enheten. Informationschefen, personalchefen och chefen för studerandenheten har ansvar för respektive delar av den universitetsövergripande information som produceras. Kanslichef och, i förekommande fall, informationschef vid respektive fakultetsområde har ansvar för fakultetsövergripande informationsmaterial. På institutionsnivå ansvarar varje prefekt för att informationsmaterial görs tillgängligt för funktionshindrade.

6.3 Uppföljning

Uppföljning av målen, åtgärderna och det löpande arbetet görs årligen. De informationsåtgärder som handlingsplanen för tillgänglighet omfattar revideras vart tredje år. Ansvarig för uppföljningen är chefen för informationsenheten tillsammans med respektive handläggare.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschefen, universitetsdirektör Peter Honeth efter föredragning av projektsekreterare Carina Johansson.

Göran Bexell

Carina Johansson
(Planeringsenheten)